

Novými Mistryněmi tradiční rukodělné výroby v kraji jsou pekařka perníků Jiřina Růtová a kreslířka na sklo Jana Sojková

10. 03. 2015 18:30

Liberecký kraj se zasazuje o zachování tradiční lidové kultury a jako každým rokem, i letos si všímá těch, kteří se této oblasti věnují, a uděluje titul Mistr rukodělné výroby.

Nominační podklady každoročně zpracovává Muzeum Českého ráje v Turnově, které je regionálním pracovištěm péče o tradiční lidovou kulturu v kraji. V letošním roce zadaná kritéria splnili dva řemeslníci, kterým Rada LK na svém zasedání 3. března udělila titul Mistr tradiční rukodělné výroby. Této pocty se dostalo paní **Jiřině Růtové** za tradiční pečení a zdobení perníků a **PhDr. Janě Sojkové** v oboru podmalby na skle.

„Titul Mistr tradiční rukodělné výroby je formou veřejného uznání a podpory těm, kdo se snaží udržet znalosti a dovednosti nutné pro provozování tradičních rukodělných technologií, účinně a kvalifikovaně je prezentovat a předat je dalším generacím,“ vysvětlila statutární náměstkyně hejtmana LK Hana Maierová.

Titul může být podle ní udělen pouze občanům České republiky s trvalým pobytem na území Libereckého kraje a výrobcům činným v oborech tradiční rukodělné výroby, které jsou zásadním způsobem ohroženy, či jim přímo hrozí zánik.

LK se zavázal k ochraně, zachování a identifikaci kulturního dědictví, které je předávané z generace na generaci a je znakem identity a kontinuity obyvatel kraje. Podporuje tímto úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti.

„Z tohoto důvodu byl zřízen seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Libereckého kraje. Díky tomuto seznamu lze získat ucelený přehled o dochovaných projevech tradičního kulturního dědictví v našem regionu,“ informovala náměstkyně hejtmana s tím, že je-li nějaký regionální projev ojedinělý, může být navržen i do celostátního seznamu.

„V Libereckém kraji je v letošním roce na seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury zapsána tradiční výroba vánočních ozdob v Poniklé a loutkářství v kraji,“ doplnila.

Jmenovací dekrety obou Mistryň tradiční rukodělné výroby budou oceněným předány koncem května v rámci 21. ročníku turnovských Staročeských řemeslnických trhů.

Tradiční pečivo – pečení a zdobení perníků

Jiřina Růtová (20. prosince 1949)

Pečení a zdobení perníků je stará folklorní tradice. Jiřina Růtová vyniká mezi ostatními tvůrci folklorního pečiva originálními nápady, velmi chutným a trvanlivým perníkem i jeho vkusným a neotřelým zdobením.

Paní Jiřina pochází z Janova Dolu v Podještědí. Již od malička milovala chuť perníkového koření a perníčky si vždy přinášela jako suvenýry z poutí. Lásku k pečení získala už v dětství díky mamince a babičce. Po ukončení základní školní docházky usilovala o přijetí do učení na cukrářku, ale s ohledem na tehdejší zvyklosti se vyučila mlynářkou. Navzdory tomu, že jí nebylo dopřáno vyučit se ve vytouženém oboru, cestu k cukrářskému řemeslu si nakonec našla. Roku 1985 v obci Všelibice zorganizovala kurz pečení a zdobení perníků pod vedením Vlasty Vojtíškové z Liberce, která paní Růtovou ovlivnila v mnoha směrech perníkářských dovedností. O deset let později začala Jiřina Růtová podnikat na živnostenský list. Náplň její živnosti představuje vedle perníků také pečení svatebních a narozeninových dortů, zákusků aj. cukrářských výrobků. Jako perníkářka pracuje s pravým včelařským perníkem, tento druh jí vyhovuje především v tom, že nemusí zrát do druhého dne, ale může se péct v podstatě bezprostředně po zpracování těsta a lehkém vykynutí. Námětová pestrost jejích výrobků je široká – od příslušníků říše zvířat až po moderní motivy – viz např. perník husara na koni náročný v požadavcích na věrnost skutečným reáliím uniformy, výzbroje apod. Tento rok slaví 20 let svého cukrářského provozu. Její originální perníkářský rukopis obdivují ročně tisíce návštěvníků historických jarmarků a trhů tradičního řemesla po celé České republice. V její tvorbě se odráží místní, podještědské, i rodinné tradice; respekt k odkazu lokálních lidových zvyklostí je pro celou její činnost (tradiční pečivo, zdobení kraslic, vystupování ve folklorním souboru Horačky atd.) charakteristický, svou aktivitou se po léta všestranně zasazuje o zachování a prezentaci řady projevů tradiční lidové kultury v Libereckém kraji.

Podmalby na skle

PhDr. Jana Sojková (31. prosince 1948)

Jana Sojková pochází původně z Prahy, ale etnografická profese ji zavedla do Podkrkonoší, kde většinu života žije. K tradičnímu lidovému řemeslu (podmalbě na skle) se dostala až díky muzejní práci. V letech 1967–1973 vystudovala na Karlově univerzitě v Praze obor národopis – hindština. Zájem o lidové umění ji dovedl k odborné práci v muzeu. Pracovala v městském muzeu ve Vysokém nad Jizerou a v Krkonošském muzeu ve Vrchlabí. V muzejních sbírkách se seznámila s podmalbami na skle a začala se jim věnovat nejen po odborné stránce. Zhruba od devadesátých let minulého století má malování podmaleb na skle jako svůj velký koníček. Podmalby, které paní Sojková vytváří, vycházejí z lidové tvorby především 19. století. Zejména se inspiroje obrázky světců. Mezi její nejoblíbenější podmalby patří vyobrazení Noemovy archy

či zobrazení sv. Cecílie. U obrázků se však snaží neopakovat se, aby každý výtvor byl originální. Pracuje i na objednávku, ale pouze téma je předmětem objednávky, poněvadž chce mít při malování volné pole působnosti. Jana Sojková se velice často účastní různých tradičních řemeslnických trhů v Libereckém kraji nebo v regionu Krkonoše. Několikrát také vystavovala své práce v galeriích a muzeích u nás i zahraničí. V našem regionu je jednou z posledních, která ovládá tuto rukodělnou techniku. Při výrobě přitom dodržuje tradiční technologie i způsob podmalby na sklo, její obrazy nesou všechny znaky rukodělné výroby.

Bližší informace poskytnete:

Miloslava Hamplová, odborný pracovník odd. kultury KÚLK

miloslava.hamplova@kraj-lbc.cz

tel.: 485226591